

ARANYOSVIDÉK.

Torda-Aranyosmegye közigazgatási, közmivelődési, társadalmi heti lapja és a Torda-aranyosmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre . . . . . 6 frt.
Fél évre . . . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

K. WERESS SÁNDOR.

Szerkesztői szállás és kiadóhivatal, Hiduteza 32.

H I R D E T É S I D I J:

Arszabály szerint.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Nők

a pénzügyministerium szolgálatában.

Nem tartozunk azok közé, kik a nőemancipáció feltétlen hívei. Nem óhajtjuk azt, hogy minden önálló és nagykorú adófizető hölgy éppen úgy lépjen a választási urna elé, mint az erősebb nemén levő embertársa; azt sem kívánjuk, hogy hölgyeink képviselőjelöltekül lépjenek fel, s bejutva a parlamentbe, ott vezérszerepet játszanak, vagy éppen a miniszteri bársonyszékekbe üljenek. Mindezeket nem óhajtjuk, nem kívánjuk.

De lépten-nyomon úgy tapasztaljuk, hogy korunk reális szelleme és viszonyai mindinkább oda sodorják a nőt, hogy a kenyérkereset versenyében részt vegyen, s biztosítsa magának, bármily eshetőséggel szemben is az önálló, független megélhetés lehetőségét.

S midőn azt látjuk, hogy a postai, távirdai s vasúti szolgálatot mily sikerrel töltik be a nők; midőn látjuk, hogy gyermekeink oktatásának ügye, az ő kezeikbe letéve, mily eredményeket szül: be kell látnunk, hogy a nők munkakörének még más tereken is helyet kell

engednünk. S nemzetgazdasági szempontokból még igen sok téren, előbbutóbb, de mindenesetre nem is oly sok idő elteltével, kénytelenek leszük helyet engedni.

Be fog következni az az idő, a midőn hölgyeink együtt fognak velünk versenyezni és pályázni sok-sok téren, a melyen eddigelé, mi az erősebb nem, egyedül uralkodtunk.

Igaz, hogy a nőnevelés ügye még mindig nincsen teljesen megoldva; de napról-napra oly lépések történnek e téren, melyek a megoldást már is a legsürgősebb társadalmi kérdések egyikévé teszik.

A női kereskedelmi tanfolyamok szervezése az ország több előkelő vidéki városában, szintén nagy lépést jelez e téren; s az általános felkarolás, melyben már most kezdetben is részesül, hangos bizonyítéka annak, hogy hölgyeink teljesen átérzik annak szükségét, hogy a gyakorlati életben előnyökkel bíztató képzettséget meg kell szerezniök.

Ép éppen e tanfolyamok sikere szolgálatat biztos kilátást arra, hogy hölgyeink később nem fognak megelégedni azon ismeretkörrel, mit ily tanfolya-

mokon szereztek, hanem alaposabb, szélesebb terjedelmű ismeretek után vágyódva, magasabb fokú tanintézet után fognak esengeni.

S a női kereskedelmi tanfolyamok után ilyenek létesítése már csak idő kérdése.

És ha módot nyujtottunk hölgyeinknek arra nézve, hogy kereskedelmi s ezzel rokon s ebből folyó egyéb ismereteket szerezhettek: módot kell nekik arra is nyujtanunk, hogy szerzett ismereteiket gyakorlatilag is értékesíthessék.

Szerintünk, elegendő képzettséggel bíró s a női kereskedelmi tanfolyamot is sikerrel végzett művelt nő, a pénzügykezelési és részben a könyvelői teendőket is eredményesen teljesíthetné a pénzügyminister hatásköre alá tartozó számos hivatalnál. Így egyebek között az adó- és sóhivataloknál, dohánygyáraknál és raktáraknál, az állami erdőségek pénztárainál, a bányahivatali és vasgyári pénztáraknál; szóval a pénzügyminiszterium köre alá eső legtöbb pénztárnál sikerrel lehetne alkalmazni hölgyeinket.

Nagyon természetes, hogy ez a

AZ „ARANYOSVIDÉK” TÁRCZÁJA

Deli Klára.

Felöltözött Deli Klára
Talpig fehér nászruhába:
Ki-kitekint az ablakon:
Völegénye nem jó-vajjon.

Itt van már a nászkiéret —
Esküvőnkre azt ígérted,
Csengő szánnal jösz el értem,
Miért késel, — én nem értem.

Elmult a dél, itt az alkony,
Szánalom ül minden ajkon:
Szegény leány megcsalt téged,
Nem jön érted völegényed.
Addig várja, addig várja
Völegényét Deli Klára,
Mig beállt az éj is nála:
Elborult az ész világa.

Évek óta mindig várja
Völegényét Deli Klára,
Le sem teszi nászruháját,
Fel sem teszi a pártáját.
Ha a templom-ajtó tárva,
Letérdepel az oltárra:
Ugy várja a pap áldását:
— Én istenem, szánd az árvát!...

VÉGH MÁTYÁS.

A k o s z t a d ó n é.

Irta: ZILAHY ÁGNES.

Egy januári délutánon apró, szítáló eső hullt, hullt szakadatlanul. Varrógép mellett barna szemü, piros ajku, magas termetű, s

elegáns kinézésű nő ült; mélyen elgondolkozva tekintett ki az ablak alatt sárga, dagadt hullámokkal hömpölygő folyóra. A gép állt, a kéz pihent, a nő szomorú arcán egymást váltották fel a különböző kifejezések.

A zugó folyóról eszébe jutott, milyen utja volt egyszer gyermekkorában az édes anyjával; egy óriássá nőtt kis folyó hidján mint vágatott át a négy ló által vont kocsi és visszaemlékezett, óh! hogyan szakadt le a jármű alatt a hid éppen a szilárd földre érés előtt. Őtet az erős zökkenés kidobta messze, a puha fűvényre, édesanyját pedig bele a mély folyóba. A pusztaság kis oláh faluban nem volt egy lélek sem közel, aki megmenthette volna. Eszébe jutott a balsorsnak ezután következő hosszú sorozata; ragyogó szépsége dacára (mely már hervadóban, melyről akkor ő maga tudott legkevésbé) szerencsétlenül kiűtött házassága, ami csak azért történt hamar és válogatás nélkül, mert egy egészen árva leány, ha vagyona van is, örökké csak hányódik. Aztán elsuhantak emlékezetében a korhely, kártyás férj mellett eltöltött gyermekes, tapasztalatlan évek, a vendégek számára örökké nyílt háztartás, a sok magasztalás a pompás konyháért, a kellemes hangulatért, a nyájaságtól olvadozó pohárköszöntők a sikerült mulatságra. És most mennyire érezte elhagyatottságát, kis fiával együtt a titkon érzett szükség körme között vergődve.

Az ajtón kopogtak. A nő megrázkódott és gondolataiból felébredve, bebocsájtá a jövevényt. Egy inasgyerek volt az, jó csomag varruivaló keztyűt hozott és egy pár tuczat

elrontott készlet is, igazítani valót, a mester, a gyáros üzenetével.

— Asszonyom, monda, azt üzente Fekete János úr, hogy máskor jobban varrja meg a keztyűket, mert ha még egyszer úgy lesznek megcsinálva, több munkát nem fog adni soha. Inkább elküldi a keztyűket Sziléziába, ott úgy is olcsóbban és jobban megcsinálják azok a rászorult szegény népek; azt is üzente a gazdám, hogy ő nem ad ilyen rosszul elkészített pár keztyű varrásáért 10 krajczárt, mert Sziléziában megvarrják neki jól párját 6 krért.

— De fiu, mit tegyek most ezekkel a kész keztyűkkel? Én nem láttam semmi hibát bennök; az istenért, mit csináljak velök, mit üzent az úr?

— Hát azt, hogy tessék mindegyikről lefejtetni a szegőbört a gomblyukaknál és csinálja meg valamennyin a lyukakat, mert ez a gomblyuk nem arra való, hogy még pénzt is adjon érettök.

— Oh istenem, hisz ez fél munkája a keztyűnek, mert azt nem lehet géppel készíteni. Vajjon mikor leszek készen vele?

— Én kérem nem tehetek róla, az úr így parancsolt és tetszik tudni, hogy az úr milyen szigorú.

— Tudom, tudom.

— Mit mondjak, mikor lesz megigazitva, mert azt üzente a mester, hogy e munka sietős.

— Mondja meg fiacskám, hogy meg lesz holnap estére.

Ezzel távozott a keztyűsinas, hagyván maga után mélységes kétségbeesést.

— Mert te, óh ifju nő vagy ifju gavallér, ki e keztyűknek párját fizeted egy osztrák

hivatalnoki hierarchia lépcsőin lényeges alakulásokat idézne elő, sőt a kezelés gyökeres átváltoztatásával járna.

Ehez azonban semmi közünk.

Mi csak az eszmét hoztuk felszínre, melyről meggyőződésünk az, hogy előbb-utóbb, de végre is testet fog ölteni magára.

Tudjuk ugyan, hogy ez eszmének, mint minden olyan ujtásnak, mely a nők munkakörét akarja terjeszteni, akadnak ellenesei, de ez minket legkevésbé sem alterál nézetünkben.

Mellettünk kettős körülmény harcol. Az egyik azon rohamos térfoglalás, melyet a művelt külföldön a nők napról-napra tanusítanak, s mely nálunk is nyomban követőkre talál; a másik az állambudget, mely e révén, az elodázhatatlan személyszaporítás mellett, olcsóbb munkaerőhöz jut.

Corydon.

SPORT.

A tél beköszöntött. A víz kezd megdermedni, s a korcsolyázók ereiben a vér megmozdult. A tordai korcsolyázó-egylet is mozog, hogy az üdvös élvezetet nyújtó idény készen találja.

December 6-án tartotta évi rendes közgyűlését — feltűnően kevés tag jelenlétében — Simó Béla elnöklete alatt. Titkár felolvasta a múlt év történetét, melyből látható, hogy utóbbi években az egylet fokozatos haladást tett anyagi és erkölcsi tekintetben. Utóbbi két-három év alatt rohamosan növekedett a tagok száma, s így több mint 200 frttal növekedett az alaptőke is, noha kiadása is volt elég, több mint azelőtt, az egyletnek; beszerezvén több apróbb-nagyobb kellékeit a modernebb izlésnek s a sport igényeknek jelvényeket szerzett az egylet. Szaklapot is hozat magának, s a sport szellemet a korcsolyázó versenyek meghonosításával igyekezett ápolni. Költött ideiglenesen felállított menedékházra is. Végre egy állandóbb masszív épületre tett szert a várossal

frttal és pár hatossal; te, aki bírálgatva veszed meg a keztyűt és könnyelmű gondtalansággal viseled, honnét tudnád azt, hány könnyesebb hullt arra a színes horgolt selyemcifrázatra, hány fenyegetéstől zugott a szegény varróné feje, ha ferdén találta varrni az ujjak közötti kis betéteket, vagy nagy sietségében gyöngén erősítette meg a gomblyukakat. Honnét tudnád te azt, hogy 6 krtól 10 krig fizetik párjának varrását, beleszámítva a hozzá szükséges hajszálvékony selyemfonalat is.

... Hiszen így is, ha igyekszik egy jóra való varrónó, reggel hat órától, este tíz óráig lehetséges tíz párt megvarrni; nem elég ez egy más munkára képtelen uri asszonyságnak? No, az igaz, hogy a szem nem bírja ki sok évig, de a meddig bírja (ugy négy-öt évig) mégis csak jó kereset az. Igy beszélt Fekete János úr, a gyáros, ki 40 szerencsétlen páriának adott kenyeret(?).

Gyakran, mikor a tömegbe összegyűjtött munkát, a kiszabott keztyűket ládászámra küldte el Sziléziába varrni, ilyenkor munkáért esdekelní elmentek hozzá a varrónók. Fekete János nadrágja zsebébe dugott kézzel, czifra aranysárgás, ezüstbojtos pongyola sapkával a fején sétált füttyörészve le s fel boltjában, s csak amugy félvállról odaszólt a munkásnők felé:

— Nincs munka, most menjenek sétálni; három négy napig nem is lesz munka; jól fog esni kegyeteknek egy kis séta! És ezzel hátat fordított, jelezve, hogy a kihallgatásnak vége: — a 3 helyett 5 napi munka nem kapás terhe alatt, — ki mert volna tehát tovább is fecsegni?

Margitot is ide, e műhelybe vetette végzete, dolgozott is reggeltől késő éjjelig és

kötött szerződésben. A ház a városé, de erre alkalmas terméktelenként teljes joggal használhatja az egylet, mint sajátját, mely jog 500 forintjába került ugyan, de a mely pénzzel nem fosztotta ki magát teljesen. Szóval az egylet elég tiszteséges jó viszonyok között van, melynek még javulása remélhető.

Nem hagyhatjuk említés nélkül, hogy az egylet e jó viszonya sokat köszönhet Simó Béla elnök és Sándor Kálmán alelnök szorgalmas tevékenységöknek is, kik utóbbi időben álltak az egylet élén.

A régi tisztviselők most csaknem mind másoknak adták át helyöket. Ilyenek említett két elnökön kívül: Fekete Lajos pénztárnok és Csegezi Lajos gazda, kiknek a közgyűlés átiratokban határozta megköszönni munkásságokat.

Az egylet szerencsés választást tett most is, midőn elnöki székébe dr. Damokos Andor ifju tevékeny erőt emelte, s melléje másod elnöknek Nagy Balázst, mely utóbbinak főleg régebbi titkári működéséből határozott érdemeket tartozik az egylet tulajdonítani. A többi tisztviselők a következők lettek: titkár Borbély Gy., maradt az előbbi évről; pénztárnok Boér Dénes, gazda Wolenszky Gyula. Választmányi tagok: dr. Damokos Antalné, Simó Béláné, Velits Károlyné, Schuster Györgyné, Imecs Erzsí, Velits Ödön, Simó Béla, Sándor Kálmán, Timbus Albert, Pozsoni Antal, br. Kemény Ákos, Vertán Sándor, Fekete Lajos. Vig mulatságot Halifax uréknak.

y.

H I R E K.

— Mindazon elfizetőinket, kik előfizetéseikkel hátralékban vannak, felhívjuk hátralékuk beküldésére, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék.

A KIADÓ-HIVATAL.

— Ruhavásárlás közben vette észre egy vidéki úr, hogy 130 frtja hiányzik a zsebéből. Ki tudja a népes sokadalom tolongásában hova lett a pénz. Utótték bottal a nyomát.

ki tudja meddig dolgozott volna, ha a szeme világa el nem homályosodik. De egy hires szemoryos az mondta, pihenés kell a szemnek, mert különben egy pár év alatt nem fog látni semmit.

Hova forduljon, miből éljen, mit dolgozon, miképpen nevelje kis fiát? mindég csak e lesújtó gondolatok gyötörték a gép sebes hajtása közben.

Megint kopogtak az ajtón és belépet egy tisztes koru és jó kinézésű uri ember. Margit örvendezve állt fel, s kezét nyújtva, elébe lépett.

— Elég jó, de csak kicsiben, barátom A helybeli Híradó szerkesztője azt üzente, hogy ha kegyed minden héten ír egy helyi érdekű, de érdekes tárczát, azonnal közli, darabját 2 frtjával fizetve.

— Ah! hiszen ez valódi szerencsés hír!

— Igen, kezdetnek elég, jó ez is; ne csüggedjen, majd fog még jobban is menni. A múlt alkalommal megjelent cikkekcskéje valódi viharos tetszést aratott minden felé. Az Orosz-féle czukrászdában két napig egyébről sem beszéltek, sőt a kaszinóban is tetszésre talált. Persze mindenki azt hitte, hogy férfi írja; de azt kegyed nem bánja, ugy-e?

— Dehogy bánom csak irhassak többet, kivált ha még dijjazzák is, hiszen az egész diadal! Köszönöm a jóságát ügyvéd úr, sajnálom, hogy sohasem fogom visszonzozhatni.

— Nem is kell; nem sokat ér biz ez a szivesség. De a fivére emlékeért, aki igaz jóakaróm volt, szeretnék sokkal többet is tenni.

— Köszönöm, ennyi is igen jól esik nekem.

— De Kedves Margit, magának irni kéne a központi lapokba, hátha némi sikert aratna;

— Dr. Horváth Géza, az állami rovarvartani állomás főnöke, a földmívelési minister által megrendelt több millió amerikai szőlővessző átvétele végett Franciaországba utazott.

— Emberölés Kuk Alyim m.n.-csányi lakos házát szentelte fel, s a meghívott vendégek miután sokat beszédtek a jóból, nagy hajlandóságot kezdtek mutatni egy kis friss pófozkodáshoz. Leghősebb volt Urda Alexandru, ki először is Pikovics Mihailát vette célba. Ez azonban kinyitott bicskáját tartotta védelmére, mit nem vevén észre Urda Alexandru, oly szerencsétlenül futott bele, hogy szívére találva, halva rogyott össze.

— A torda-aranyosvármegyei tanítótestület választmánya f. hó 5-én tartá az új egyleti évben első gyűlését. A folyó ügyek elintézése után Kriza S. ideiglenes elnök benyújtá lemondását. A választmány méltányolva a felhozott indokokat, elfogadta a lemondást. Együttal buzgó tevékenysége elismerésül az alelnökségről lemondó Nagy Béla helyére választá. Az alelnökség elfogadására a gyűlés a közgyűlésre már ugy is megválasztott Kósa Sándor tagot kérte fel. Az ujonnan felajánlott tisztséget végre Kósa elfogadta. Több éven át mindenki közbizalmát kinyerve intézte az egylet ügyeit, az alelnökségnek ujabban való elvállalását, bár részéről nem kis fáradság, feláldozásnak tekintjük, de az egyletre nézve, csak szerencsének mondhatjuk.

— A rongyos-egylet tegnap s ma vitte véghez a téli gyűjtést. A tagok a legnagyobb készséggel karolták fel az ügyet. A leltározás a jövő héten fog megtörténni. A gyűjtés eredményét jövő számunkban fogjuk közölni.

— Szép Szentmiklósi vásárunk volt — a milyenhez nem gyakran volt szerencsénk. Népes volt és jó kelendőségnek örvendett minden tárgy. A nagyobbakat megemlítve: egy pár jobb ökör 380 frt. Egy jó tehén 130 frt Egy ló 200 frt. Elkelt 2353 szarvasmarha, 218 ló, összesen 2571 darab.

— A tordai iparos-egylet e hó 26-án (karácsony másodnapján) háziassz jellegű táncmulatságot rendez, az egylet helyiségében.

ott mégis csak jobban dijjazzák. Nem képzeli, milyen jól esnék nekem, ha kegyed nem a varrógéppel keresné meg kenyerét!

— Ugyan ügyvéd úr, mit is gondol, hiszen az lehetetlen, hogy én magyar irodalmi munkával keresett pénzből tarthassam fenn magam és kis fiamat.

— Hiszen olyat alig lehet remélni, én jól tudom; de magának Margit, van valami kis tehetsége a tárczairáshoz, az látszik már ezekből a helyi lapok számára megírt apró dolgozatokból is. Próbálja meg s írjon valami jó, általános érdekű cikket, s küldje fel a fővárosba valamelyik elsőrendű újsághoz.

— De melyikhez, mondja?

— Hiszen van ott hírlapszerkesztő, aki rég meghalt testvérét jól ismerte és nem hiszem, hogy a mig él, feledni tudná az ő lánglelkét, roppant tehetségét. Gondolkozzék rajta, ki van ott olyan mostan rég szereplő, tekintélyes egyén, aki legalább félig-meddig barátja volt fivérének.

— Valóban van olyan egyén, akiről tudom, hogy ismerte és szerette testvéremet; de az rég, nagyon rég volt, s az a derék úr én rólam semmit se tud.

— Ne törődjék azzal; asszonynak, aki gyámoltalan és tisztességgel fordul egy előkellő férfihez, sokkal többet is meg lehet engedni, mint ez a kísérlet. Csak rajta Margit, írjon azonnal, ki tudja hátha lesz valami sikere. Most én megyek, isten legyen vele. Ha majd újra bejövök falumból, jó esne nekem, ha valami boldogulását láthatnám.

— Áldja meg az ég, ügyvéd úr; majd tudatom önnel, ha lesz majd mit.

(Vége következik.)

— **Előmunkálati engedély.** A kereskedelmi miniszter Auspitz Gyula oklev. mérnöknek és érdektársainak, a m. kir. államasutak Torda állomásától Alsó-Szent-Mihályfalva, Sinfalva, Várfalva, Borév, Nagy-Oklos, Mező-Ujfalu, Alsó-Szolcsva, Felső-Szolcsva, Brezést és Szártos községek, Offenbánya mezőváros, Valea-Lupsa és Bisztra községek határainak érintésével Topánfalvaig, esetleg Kerpenyes község határára át Abrudhányáig vezetendő helyi érdekű vasutvonalra folyó évi márczius hó 24-én megadott előmunkálati engedélyt egy évre meghosszabbította, egyszersmind az Abrudhányától Brád érintésével Körösbányaig, esetleg Topánfalvától Abrudhányáig vezetendő vasutvonal valamely alkalmas pontjától Körösbányaig vezetendő helyi érdekű vasutvonalra.

— **A spiritus raktárba** (ott a csizmaszin mellett) csütörtök éjjelén 11 órakor egy szeszre szomjazó atyafi a ködös sűrű sötét éjbe burkolva, be akart lopózni, hogy tele szíjja magát jóféle lével. A mint az ajtót feszegette, a leglelkesebb mütétben — egy arra hazafelé menő úr közeledtére megriadt és elszaladt, ott hagyva fejszét, alabárdot, és csapott, stb., melyek corpus delictiként pihennek most a rendőrségnél.

— **A tordai szegényeket segélyező-bizottság** e hó 27-én (karácsony harmadnapján) tombolával egybekötött tánczas Fillérestélyt rendez, melyre a n. é. közönség tisztelettel meghívatik.

— **Zilahy Ágnes Valódi Magyar Szakács-könyve**, melyről eddigelé a Nemzet és a Magyar Hírlap tárczát, a Budapesti Hírlap másfél hasábos meleg-hangu közleményt, s csaknem az összes vidéki magyar lapok föltétlenül dicséző közleményeket hoztak, megrendelhető a Magyar Nők Lapja kiadóhivatalában Budapest, kishid-utca 9. sz. a. A 360 oldalra terjedő vaskos kötet ára 1.20 kr. Megjegyzendő, hogy mindazok, kik a Magyar Nők Lapjára egy félévre 3 frttal előfizetnek, Zilahy Ágnes könyvét ingyen kapják meg.

— **Borcsarnok megnyitás** lesz e hó 13-án (vasárnap) a Stieber József tulajdonát képező vendéglőben A megnyitást Farkas Mari csinos menyecske, mint bérlő rendezi. Ajánljuk a borfogyasztó közönség figyelmébe ez új vendéglőt.

— **Hírek innen-onnan.** Auszt. ria-Magyarország és Swájcz közt — mint halljuk — kereskedelmi szerződés jö létre, mely a napokban köttetik meg. — Belgrádból hírlik, hogy az egész kabinet belügyi differenciák miatt lemondott, melyet azonban a régenség nem fogadott el. Ugron Gábor tegnapi tartotta beszámoló beszédét választói előtt Kecskeméten. Beszél a királyi tábla decentralizációján kívül az elkeresztelési kérdés, fegyvertár-ügy, nemzeti- és függetlenségi pártról is. A közönség nagy tetszéssel hallgatta és lelkesen megéljenezte a szónokot. — A két protestáns-egyház a héten tartotta üléseit és választásait. Az ág. ev. zsinati törvényhozás élére világi elnöknek Péchy Tamást, egyházi elnökké pedig Karsay Albert püspököt választották meg. Az ev. ref. egyház pedig Tisza Kálmánt választá meg világi elnökül. — Ráth Károly volt budapesti főpolgármester ujonnan választatott meg 6 évre. — Dom Pedro, e sokat szenvedett agg császárt Párisban temették el az őt megillető tisztelettel. Influenzának esett áldozatul. Rio de Janeiróban nagy a részvét és gyász iránta. Királyunk ő Felsege is 7 heti udvari gyászt rendelt el. A törzs és főtisztek az egész gyászidő tartalma alatt szolgálaton kívül balkarjukon gyászszalagot viselnek. — Erzsébet királyné Korfuból folyó hó 6-án érkezett haza. Mély gyászba volt öltözve. tekintettel Henrik főherczeg elhunytára. — A differitisz, mint Mezőtúrról távozzák, oly járványos lett ott, hogy eddig 500 gyermeket elpusztított. — A király legujabban a következőket nevezte ki főispánokká: Dániel Gábor lemondása folytán Udvarhelymegyébe Török Albert dr., Pogány György helyébe Hunyadmegyébe Szentkereszt György földbirtokost. A volt 2 főispán mindkettőjének sok évi hű és buzgó szolgálataik elismerésül a Szent István rend kiskeresztjét díjmentesen adományozta.

CSARNOK.

Barátomhoz.

Ha minden elhagyott,
És nem lelsz hű szívet,
S ezért a vágy gyötör:
Keress fel engemet.

Ha elhagy jó barát,
S nem lelsz seholy helyet
Hová lehajtod fejed:
Keress fel engemet.

Ha hűtelen leány
Megcsalja szívedet
És minden elfeled:
Keress fel engemet.

A szenvedély-hajó
Zátonyra hogyha vett,
Ne csüggedj jó barát:
Keress fel engemet!

Hamblich Károly.

Szemelvények madagaskári élményeimből.

Irtá: Z. KISS ELEK.

III.

MAHAMBÓ.

Délután 4 óra körül jött reám a fázás, mely havonként megreszkettette csontjaimat is, de alig tartott 30 percig, ezután következett a forróság, azon sorvasztó láz, mely az életerőt merzenként rabolja el az embertől. Ez más nap reggelig tartott.

A láz — karszékemben végig feküdve — ért utól, s e helyzetben maradtam, segítség nélkül nem voltam képes levetkezni. Az első percben, azt éreztem, mintha a föld megingott volna s telettem a ház összeomlana. De nem rohamosan szakadt reám az épület, hanem lassan és zajtalanul, különösen fejemre nehezülve egész súlyával.

Ekkor a fejem elkezdett nőni és nőtt folytonosan, míg a reám nehezülő gerendákat mind visszanyomta előbbi helyére. Fejem az egész szobát betöltötte, s még nagyobbra is nőtt volna, de nem volt több helye, tehát feszítette tovább a gerendákat, koponyám behorpadt, de a gerendázat erős volt, s nem engedett. Ezen iszonyu nyomás megfosztott eszméletemtől.

Midőn magamhoz tértem, jótékony hideget éreztem homlokomon. Testvérem jött el, s hidegvizes borogatást tett fejemre. Estéli 7 óra volt, tehát tovább két óránál eszméletemen kívül feküdtem székemen. Bátyám segítségével lefeküdtem, készített számomra lemondát, elpanaszolta, hogy neje is megint beteg, s így haza kell mennie, s csakhamar el is távozott.

Ime! tehát egyedül vagyok. Azért hagytam el házamat, családomat, vagyonomat, barátait, hogy 3000 mérföldnyi távolságban, halálos betegségemben, ne legyen egy ápoló kéz, mely nekem egy ital vizet nyújtson!...

De ha nincs résztvevő barátom, vajjon nem lehet-e ellenségem?... vagy ha nem is ellenség, de rossz ember, ki eljön kirabolni tehetetlenségemben.

És már láttam sötétalakokat bevonulni ajtómon, kik kezdték mindent összerakosgatni szobámban.

Erőt véve magamon felültem ágyamban, fejemet hidegvizes ruhával megdörgöltem, s a sötét alakok eltűntek. Ekkor végtelen erőfeszítéssel felkeltem, s ajtómat bereteszeltem.

De miként nyitom ki ezen ajtót? Hátha holnap nem lesz annyi erőm! Egy hosszú sinortűnt szemembe, ezt reá erősítettem a reteszre

s végít ágyam menyezetének oszlopához kötvén, teljesen kimerülve döltem vissza ágyamba.

Egy darab idő múlva megint magamhoz tértem, vagy felébredtem. Lámpám alig pislogot már, persze senki se töltötte fel petróleummal. Kinek is jutott volna az eszébe!...

A szél élesen sivitott el házam szegleteinél, a tetőzetten egyhangu kopogás tudatta, hogy esik az eső. Egy darab ideig ezt hallgattam, de egy erősebb szélroham a deszkafalazat valamelyik nyílásán behatolt, s lámpámat kioltotta.

Azonnal suttogást hallok házam körül, mely folyton közeledik és erősödik. Talán csak képzelődöm, gondolám, s igyekeztem minden figyelmemet e zajra irányozni, de ekkor semmit se hallottam. Minden elcsendesült! Oh, bár csak eltudnék aludni... Alig gondolám ezt meg, kinyillik szomszéd szobám ajtaja, s bejön rajta Kőszeghi Mephistónak öltözve, s leülve ágyam szélére, szép basszus hangján azt kérdi: mit adsz, ha elaltatlak?

Ez csak képzelődés gondolám, s behunytam szememeit, hegy ne lássam...

„Nos nem felelsz? szól a hang, talán nem vagyok kellően öltözve? kard oldalomon, toll a kalapon!...”

Ez már mégis sok, hiszen elakarja itt énekelni egész szerepét!... kezembe veszek egy ciztromot, mely a mellettem levő asztalon volt, s fejéhez vágva, utánna kiáltám: „nesze, ezt adom!”

Erre nagyot nevet Mephistó, s előveszi gitárát, s kint a szélzugása, elkezd játszani Faustból a Serenáda nyitányát... Mephistó pedig elkezd éji gunydalát, s minden versszak között kísértetiesen felkaczag: Ha! ha! ha! ha! ha!

Mért jöttél Madagaskárra!...

Még volt annyi eszméletem, hogy tudatával birtam annak, miszerint a jelenet csak lázas ágyam képzelődése, s mégis hallottam a dal minden szavát!...

Jól van, tartsunk tehát opera előadást! Faust én leszek, s elkezdtem dudorászni.

— Üdvözlek tisztaság hajléka... és néztem minden felé, hol jelenik meg Margaréta? De bár merre tekintettem, csak Mephistó vigyorgó arcza állott ellöttem.

Tapogatózva megkerestem poharamat, s pár korty lemondát ittam. A látomány azonnal eltűnt, s megint az eső és szél zaját, s közbe a tenger zugását hallottam.

A tenger zajong — gondolám — tehát éjjelfelé jár az idő, beállott a dagály, szobám hajóvá változott, s elkezdett himbálni előre, hátra, jobbra és balra. Oh! bár haza vinne a hajó! De ime! a hullámok becsapnak szobámba, itt nem maradhatok, menjünk ki a fedélzetre, hiszen ugys szeretek vihart látni a tengeren!...

Minő szép kilátás! Házam óriási hullámok tetején himbálódzik, s halad nyilsebesen észak felé, vajjon mikor látom meg a Günczöl szeke-rét? mert akkor elhaladtam az egyenlítő... De ime egy rakás czápa veszi körül hajómat, körben fordulva, mint óriási malomkerekek közelednek felém!... már egyik elérte hajómat, farkával reá csap, s házam mint kártyavár összeomlik, gyorsan kezdek sülyedni... Füleim zognak a víz nyomásától, s mégis még mindig lejjebb haladok!... Vajjon milyen mélyen sülyedhet az emberi test a tengerbe? Itt — ugy látszik — szerfelett mély, a víz tömöttsége nem fogja engedni, hogy feneket érjek! Tehát így lebegjek ezután, mint Mohamed koporsója?!... De én még mindég esem! És nem is víz veszen többé körül, hanem levegő! éles, hideg levegő, mely bőrömet égeti!

Vajjon hova fogok lehullani?...

Hátha sehová se esem le! Forgok a föld körül, meteor lesz belőlem!...

Egy kézmozdulattal a fejemen levő, s már teljesen megszáradt ruha került kezembe, ösztönszerűleg mártottam az ágyam mellett levő tál vízbe, s fejemre tettem.

(Folyt. következik.)

H i r d e t é s e k.

Sz. 8405.
1891. tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A tordai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közbírára teszi, hogy a cs. és kir. Adria biztosító társaság végrehajtható Borbély Ferencz végrehajtást szenvedő elleni 2 frt 90 kr. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a tordai kir. törvényszék a tordai kir. járásbírósg. területén lévő Aranyos Rákos község határára fekvő, az aranyos-rákosi 687 sz. tjkvben A-1-1-5 rdsz. a foglalt ingatlanra még pedig a 343/1, 343/2, 344/1 hrsz. a foglalt

ingatlanra 468 frt, a 685 hrsz. 41 frt. a 2920/2 hrsz. 8 frt, a 2946/27 és 2947/27 hrsz. 22 frt 50 kr. és a 3265/75 hrsz. 14 frt és így összesen az árverést 553 frt 40 krban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1891. évi december hó 30-ik napján d. e. 9 órakor ezen kir. törvényszék tkvi irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan vételárának 10%-át vagyis 55 frt 35 krt 0 é. készpénzben, vagyis az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az

1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8-ik §-ban, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tordán, 1891. évi október 9-én.

A tordai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságtól.

Solymosi Miklós,
kir. törvényszéki bíró.

NYILTTÉR*)

„Hirdetéseket”

olcsó árban vesz fel

AZ

„ARANYOSVIDÉK”

kiadóhivatala

Hiduteza 32. sz.

) E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Képes Családi Lapok

Szépirodalmi és ismeretterjesztő képes heti lap.

Szerkesztő: Dr. TOLNAI LAJOS, Főmunkatárs: Dr. VÁRADI ANTAL. Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Dr. MURÁNYI ÁRMIN.

Előfizetési ára:

„Hölgyek Lapja” című díjat-melléklettel és Regénymelléklettel együtt: Egész évre 6 frt. Félére 3 frt. Negyedévre 1 frt 80 kr.

A „Képes Családi Lapok” című hetilap új nevére lép. A magyar szépirodalomnak e hatalmas tényezőjét, a magyar művelt családoknak e szellemi kincsét a következő írók és írók támogatják: Jókai Mór, Leukku Gusztáv, Rudnyánszky Gyula, Dalmady Győző, Mikszáth Kálmán, Komocsy József, Temérdek (Jeszerszky Danó), dr. Prém József, dr. Sziklay János, Inczédy László, Falágyi Lajos, Erődi Dániel, Dengi János, Tölgyesi Mihály, Vertessy Gyula, Méri Károly, dr. Murányi Ernő, Petri Mór, dr. Roditzki Jenő, Csorba Palotai Akos, stb.; Benitzki-Bajza Lenke, Búthner Lina, Nagyvárady Mária, Kuffai-Benitzki Irma, Havmáth Lujza, Hevessiné-Sikor Margit, Y. Gaál Karoline, Karlovezki Ida, Meriozai-Karossa Irma, Erzeike, stb.

A „Képes Családi Lapok” az összes szépirodalmi képes heti lapok között a legjelentősebb, legváltozatosabb. Tartalma az irodalom minden válfaját felöleli, képei a jelen eseményeit, s a legújabb festők műveit mutatják be.

„Hölgyek Lapja” című havonként kétszer megjelenő dívat-melléklete a legújabb dívatképeket hozza, s mellé a magyar házi-asszonyok valóságos szellemi titkára, a menyiben a nevelés, az egészség, a gazdaság, kertészet, háztartás, s a konyha terén nincsen olyan kérdés, amelytől ne tárgyalna, s nincs olyan titok, amelybe hölgyeinket be ne avatná!

Regénymelléklete külön beköthető négy kötet érdekes regénnyel ajándékozza meg évenként az előfizetőt.

Zöld borítéka is tele van mulattató közleményekkel, humoros apróságokkal, sakk-, képző-, szám-, kocka- és ponttalányokkal és szórójátékokkal, melyeknek meglehetősen értékes jutalmakat kapnak.

Mutatványzamatokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, a kik ez iránt — legcélszerűbben levelezőúton — hozzáférőnek.

A ki az egész évre szülő hat frny előfizetési összeget 40 krajczár csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak 4 regény; a ki 3 frt előfizetési összeget 30 krajczár csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküld, annak két regényt; és a ki csak 1 frt 50 krnyi negyedévi előfizetési díjat 20 krajczár csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküld, annak a kiadóhivatal egy regényt küld ajánlva jutalmul.

A ki S új előfizetőt gyűjt, s az előfizetési összeget egyszerre beküldi, annak elismerésül egy díszes emlékkönyvet küld a kiadóhivatal.

Megrendelhető postautalványon minden postahivatalnál és minden könyvkereskedésben. Előfizetéseket (a hónap bármely napjától) elfogad a „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala Budapest, Nagykorona-utca 20. szám.

Teljes számú példányokkal még mindig szolgálhatunk.

Karácsonyi és Újévi ajándékok!

Diszkönyvek, Levélpapirdobozok!

Gyermekek és felnőttek számára különféle

KÖNYV-AJÁNDÉKTÁRGYAK, emlékkönyvek,

Képes-könyvek, csinos Naptárak, Zsebkönyvek!

Határozott árak mellett!

DISZES ALBUMOK!

Szép kivitelű bronz és alpakka

EMLÉKTÁRGYAK!

Különféle

GYERMEKJÁTÉKOK!

Óralánczok, zseb-, bankjegy- és szívtartárczák, zsebkések, szemüvegek és pipere tárgyak!

Dús választékban!

HARMATH JÓZSEF könyv-, papirkereskedő és nyomdatulajdonos TORDAN

Üzletem harmadik osztályát képezi az általam Pollák T. cégtől átvett, s a mai kor kívánalmainak teljesen megfelelő — a legdiszesebb öntésű betűkkel ellátott

KÖNYVNYOMDA,

a hol

Újévi üdvözlések,

kívánatra bármilyen papíron nyomtatva, csinos kiállításban 100 darab 2-5 frtig.

NÉVJEGYEK,

új írott- vagy nyomtatott betűkkel, kívánatra bármilyen nagyságban 100 darab 80 krtól-2 frtig.

Szóval a könyvnyomda keretéhez tartozó cikkek TETEMESEN LESZÁLLÍTOTT ÁRAKON, gyorsan és pontosan készíttetnek el.

Megjelent a

„TORDAI KÉPES-NAPTÁR”

csinos kiállításban, számos illusztrációval.

Ára csak 25 kr.

Megjelenik minden vasárnap képes melléklettel az

„ARANYOSVIDÉK”

melyre ez uttal is előfizetést hirdetünk.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Egész évre	6 frt
Fél	3
Negyed évre	1 „ 50 kr.

Hirdetéseket leszállított áron vesz fel a kiadóhivatal. Hiduteza 32 szám.